

Slides:
kortlink.dk/mrsh

LÆSNING

Hans Reitzels Forlag

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

HVEM ER JEG?

- Lektor i literacy research på DPU, Aarhus Universitet, 2019-
 - Seminarieadjunkt/lektor – 5 år
 - Forlagsredaktør – 1 år
 - Lærer – 12 år
 - Læremiddelsforfatter og – konsulent – 25 år
 - Lærerkompetenceudvikling
- National forskningsleder på PIRLS²
 - *Læselyst Rudersdal 2024*
 - *Bogen Gror - Læsekultur Svendborg, 2025-2026*
 - *Alle skal med – Ordblindeundervisning i Halsnæs Kommune 2027-2029*
 - Lærerkompetenceudvikling
 - Scenariedidaktik
 - It- og teknologiforståelse
 - Læremidler

POINTE NR. 0: LÆSNING ER FAGDOMÆNESPECIFIK

3

Patienten har fået foretaget en vitrektomi med peeling af den intern limiterende membran efter forudgående farvning med 'brilliant peel' og herefter laserfotokoagulation og instillation af SF 6-gas for amotio retina. Per-operativt er der ikke set afløsning af makula lutea og der er heller ikke observeret proliferativ vitreoretinopati. Ved den efterfølgende objektive undersøgelse dagen efter op. ses ved oftalmoskop og wide-field-linse cirka 90% gasfylde men retina er tilliggende overalt.

POINTE NR. 0: LÆSNING ER FAGDOMÆNESPECIFIK

4

Moder fortæller at datter, der nu er 4 år gammel, indimellem har skelet indad på højre øje, siden hun var 3 måneder gammel.

Objektivt findes: Der ses en manifest exotropi på oculum sinistra der udmåles til 10 priseme-dioptrier basis ind. Der er derfor indikation for eviceration af højre øje kombineret med en strabisme operation af venstre øje med 3 mm forkortning af musculus rectus medialis og tilbagelægning på 4 mm af musculus rectus, hermed kan man sikkerhed opnå orthofori”

POINTE NR. 0: LÆSNING ER FAGDOMÆNESPECIFIK

5

Hverdag

Fag
Underviser

Fagbog

Studier
Menneske

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

DAGSORDEN

- Pointe 0: Læsning er fagdomænespecifik
- Indflyvning i læsning (grundskoleniveau)
- Pointe 1: Literacy
- Pointe 2: Læseguides
- Mit syn på jeres udgivelser

INTERNATIONALE OG KOMMUNALE UNDERSØGELSER HVORDAN LÆSER DE?

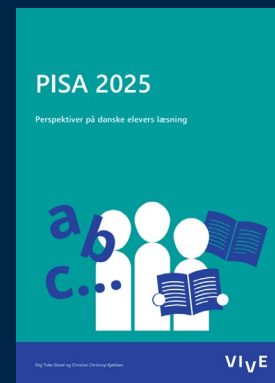

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

IKKE KI

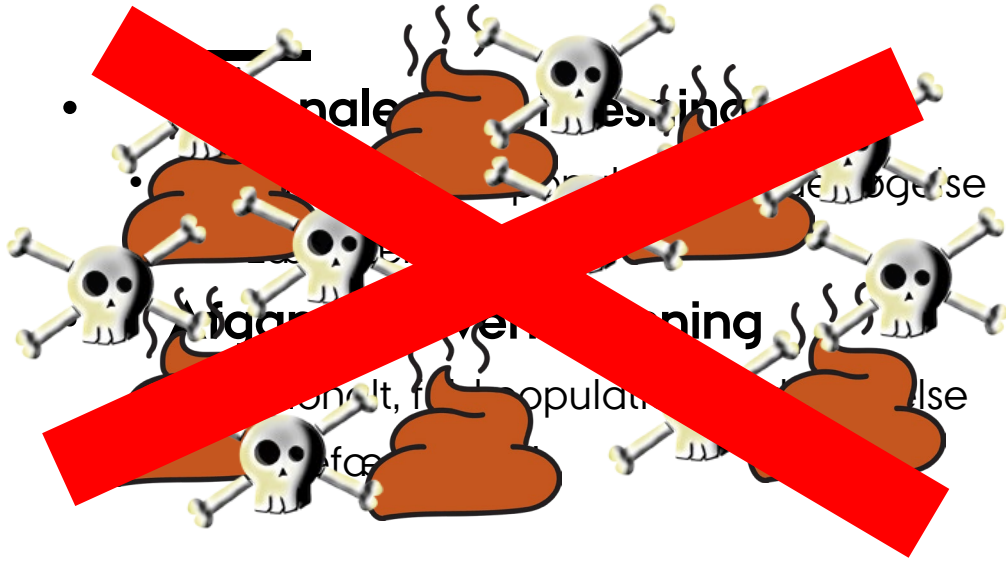

OPINION

Studerende på Københavns Universitet er nu så dårlige til at læse, at »Pelle Erobreren« er pillet af pensum. Professor advarer: »De studerende går glip af noget afgørende«

Undervisere på Københavns Universitet er alarmeret over et fald i de studerendes læseevner. På landets gymnasier er meldingen den samme. Eleverne mangler evnen til at læse og forstå tekster på egen hånd, så nu har man flere steder skemalagt læsning.

DATA FRA FEM KILDER

- **PIRLS: International undersøgelse i 4. klasse**
 - Nationalt, repræsentativ (5000 elever)
 - Læsekompetence
 - Læseglæde
- **PISA: International undersøgelse blandt 15-årige**
 - Nationalt, repræsentativ (6200 elever)
 - Læsekompetence
- **Læselyst Rudersdal 2024**
 - Kommunal, fuld populationsundersøgelse (5780 elever, 0.-9.-Klasse)
 - Læseglæde

BAGGRUND

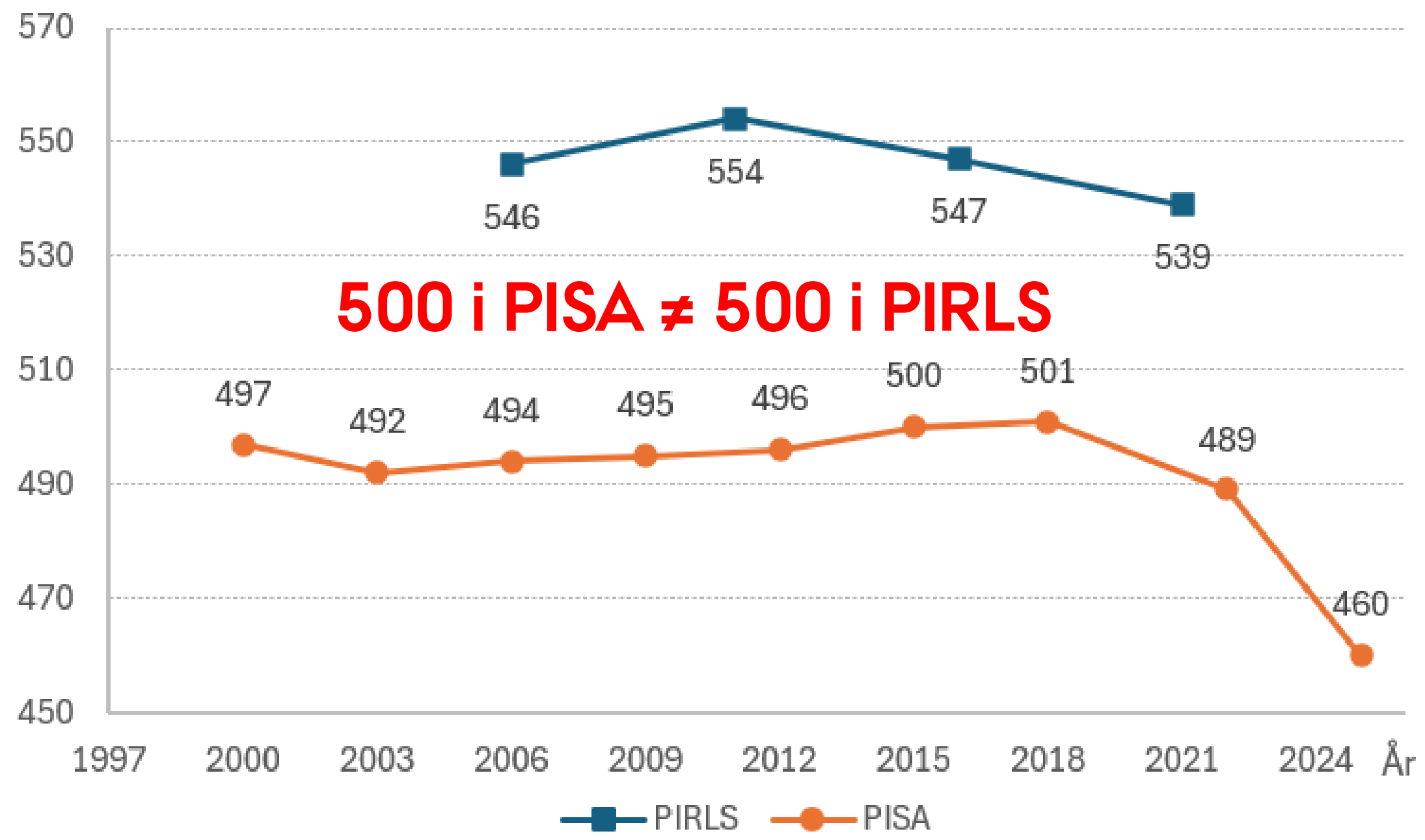
PIRLS 2021	PISA 2025
4. klasse	15-årige
Umiddelbart efter indskoling	Slutningen af skoleforløbet
IEA (hvert 5. år)	OECD (hvert 3., nu 4. år)
Skoler → Klasser	Skoler → Elever
Skoletype og Skolestørrelse	Skolestørrelse, etnicitet
197 skoler	Ca. 330 skoler
4.816 elever	6.200 elever
Statisk: Tre sværhedsgrader af tekster	Adaptiv
500-points skala (første PIRLS-undersøgelse 2001)	500-points skala (første PISA-undersøgelse 2000)
Spredning på 100 (standardafvigelse)	Spredning på 100 (standardafvigelse)

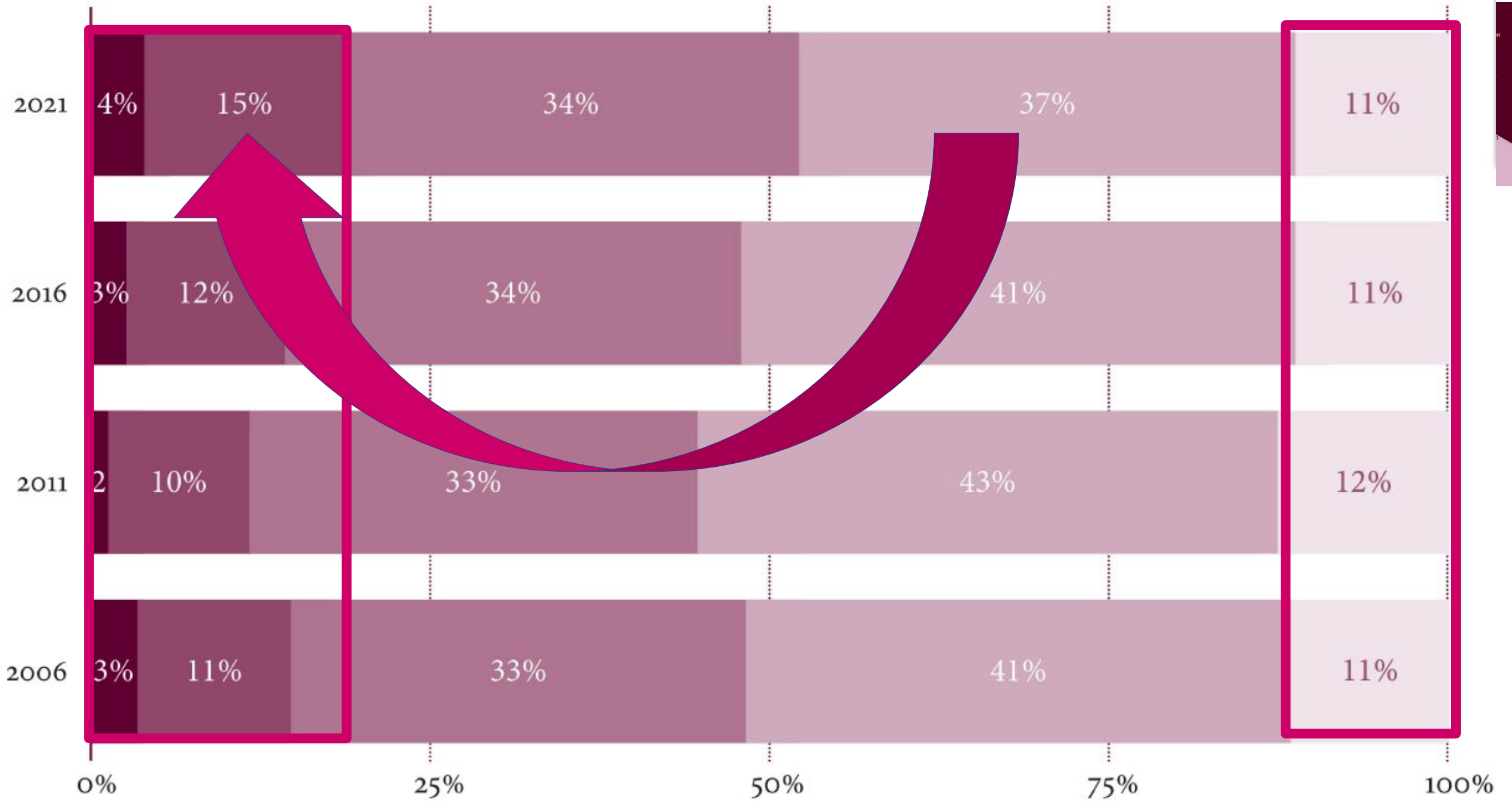

PIRLS	PISA
Fire læseforståelsesprocesser • Finde og uddrage informationer udtrykt direkte i teksten • Drage direkte følgeslutninger • Fortolke og samordne centrale ideer og informationer • Vurdere og tage kritisk stilling til indhold og tekstuelle elementer	Tre læseforståelsesprocesser • Finde information • Forstå • Evaluere og reflektere
Fire kompetenceniveauer • Meget højt niveau (625 point): Avanceret læsning • Højt niveau (551 point): Billedsprog/Kildekritik • Middel niveau (475 point): Fortolke og samordne	Otte kompetenceniveauer • 6: (698 point) • 5: (626 point) • 4: (553 point) • 3: (480 point) • 2: (407 point)
• Lavt niveau (400 point): Drage enkelte følgeslutninger • Under lavt niveau (< 400 point): Anke de enkelte ord og sætningsdele	1a: (385 point) 1b: (282 point) 1c: (189 point)

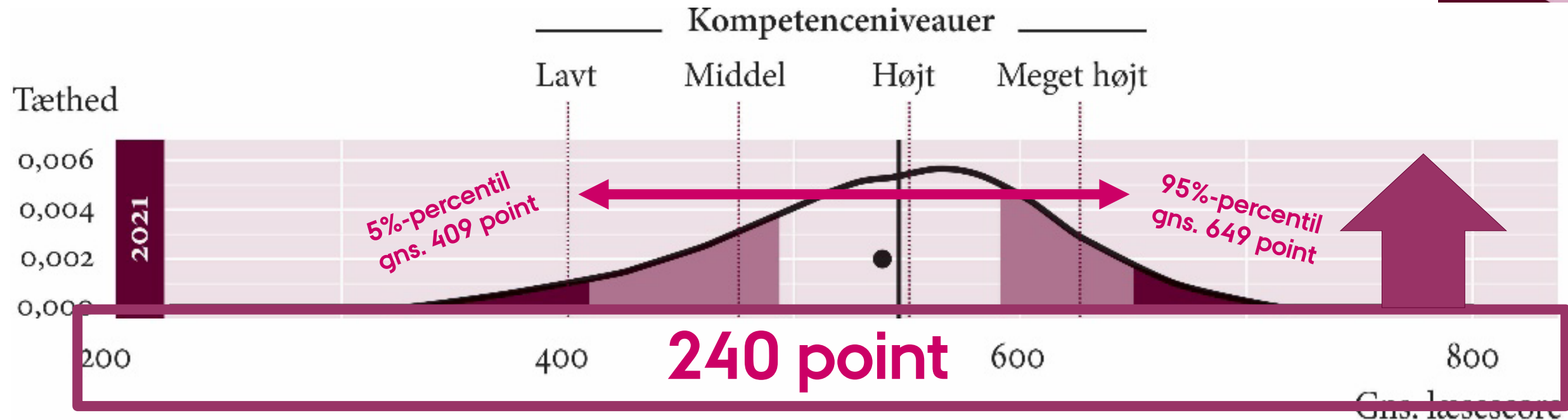

500 i PISA ≠ 500 i PIRLS

SPREDNING – PIRLS 2021

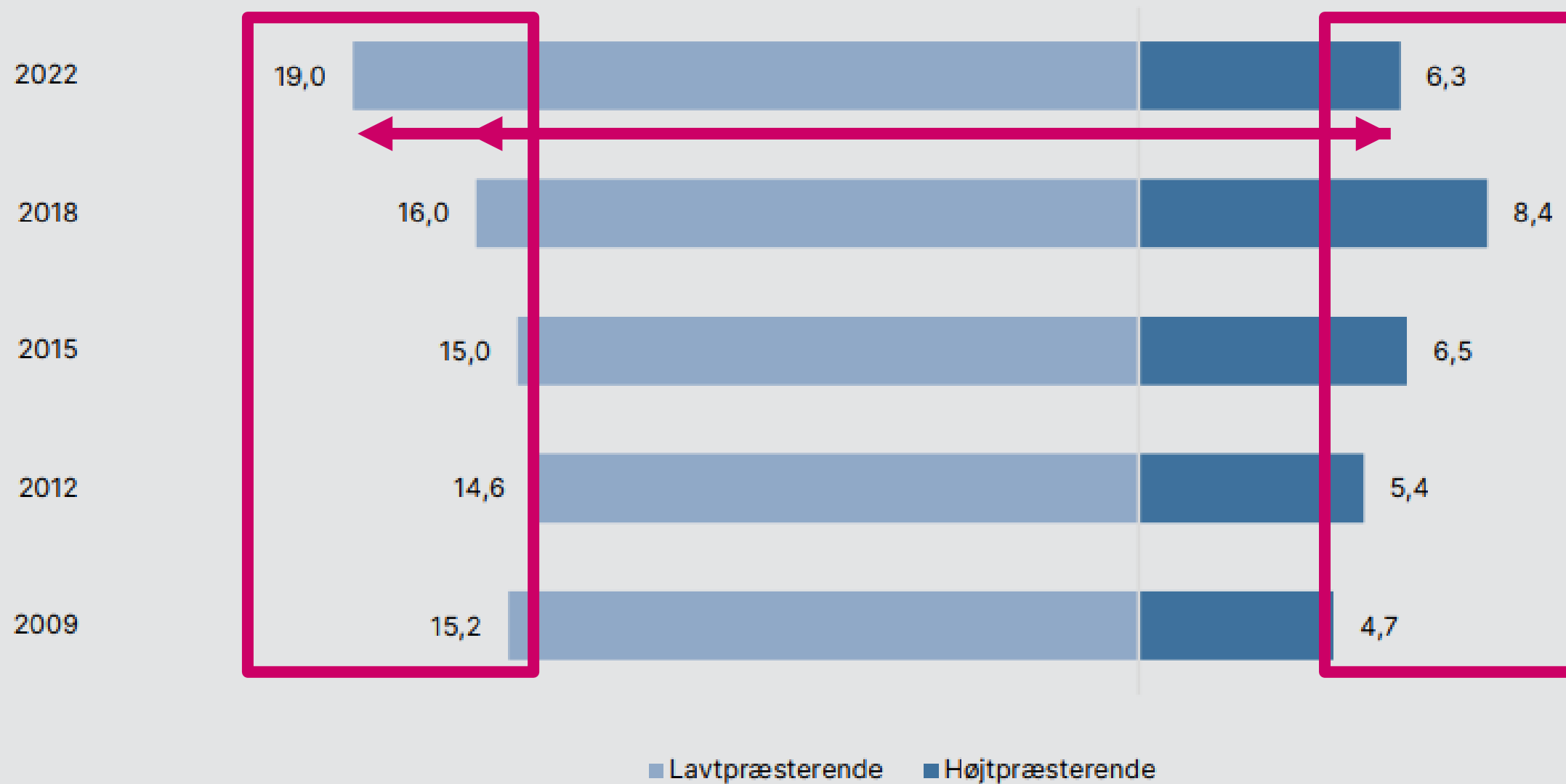
Percentiler

Gennemsnitlig læsescore er angivet med en prik.

Medianen er angivet med en lodret streg.

Figur 3.6 Udvikling i andelen af lavt og højt præsterende læsere for Danmark

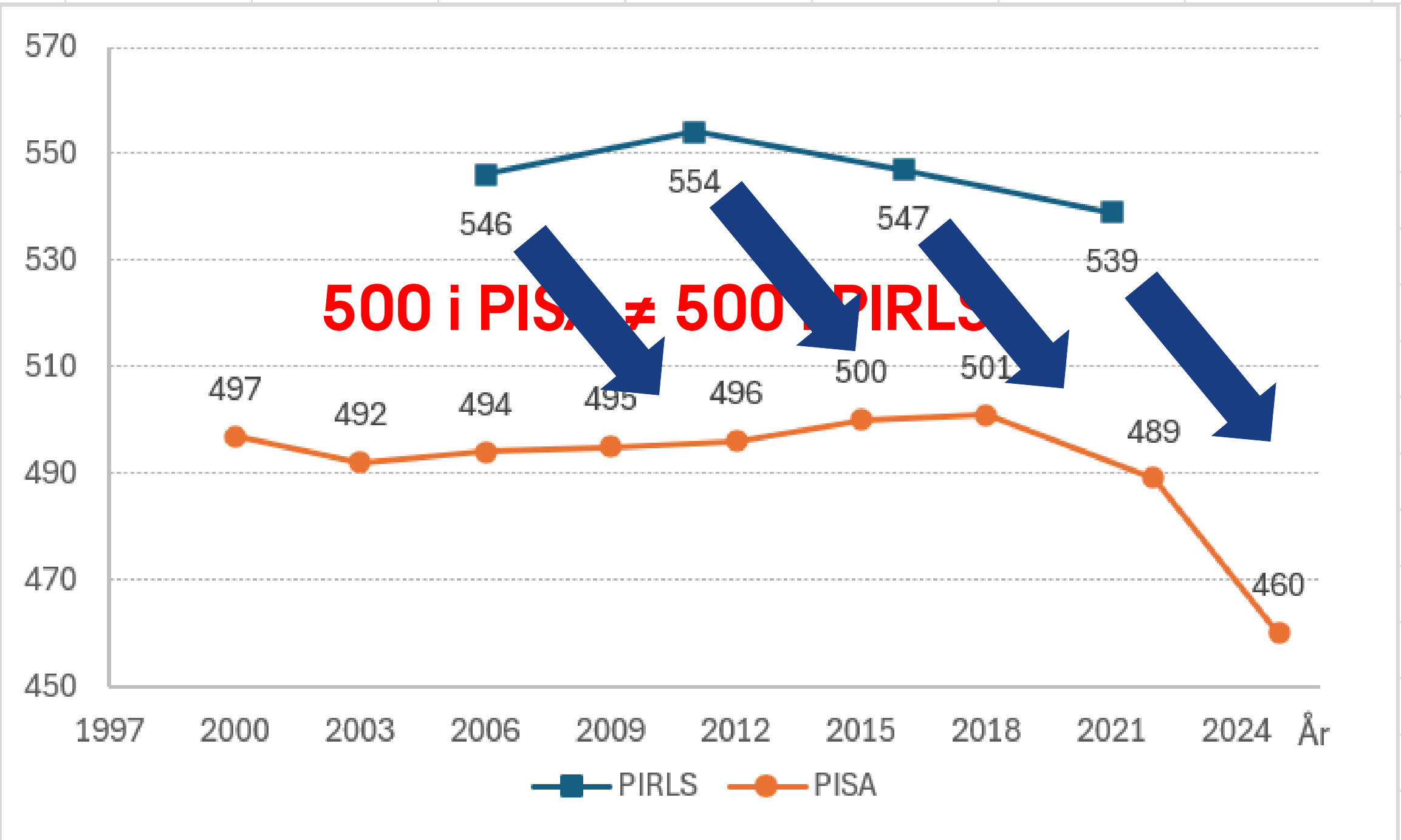
PIRLS 2021	PISA 2022
Fire læseforståelsesprocesser	Tre læseforståelsesprocesser
• Finde og uddrage informationer udtrykt direkte i teksten • Drage direkte følgeslutninger • Fortolke og samordne centrale ideer og informationer • Vurdere og tage kritisk stilling til indhold og tekstuelle elementer	• Finde information • Forstå • Evaluere og reflektere
Fire kompetenceniveauer	Otte kompetenceniveauer
• Meget højt niveau (625 point): Avanceret læsning • Højt niveau (550 point): Billedsprog/Kildekritik • Middel niveau (475 point): Fortolke og samordne	• 6: (590 point) • 5: (625 point) • 4: (553 point) • 3: (480 point) • 2: (407 point)
• Lavt niveau (400 point): Drage enkle følgeslutninger • Under lavt niveau (> 400 point): Afkode enkelte ord og sætningselementer	• 1a: (335 point) • 1b: (262 point) • 1c: (189 point)
19% 6% ekskluderede pga. vidtgående læse- og skrivevanskeligheder	19% 6% ekskluderede pga. dysleksi

PISA 2025: Op mod

30%

25%

500 i PISA ≠ 500 i PIRLS

Professor om nye nationale test: »Skandaløst« at man gentager fortidens fejl

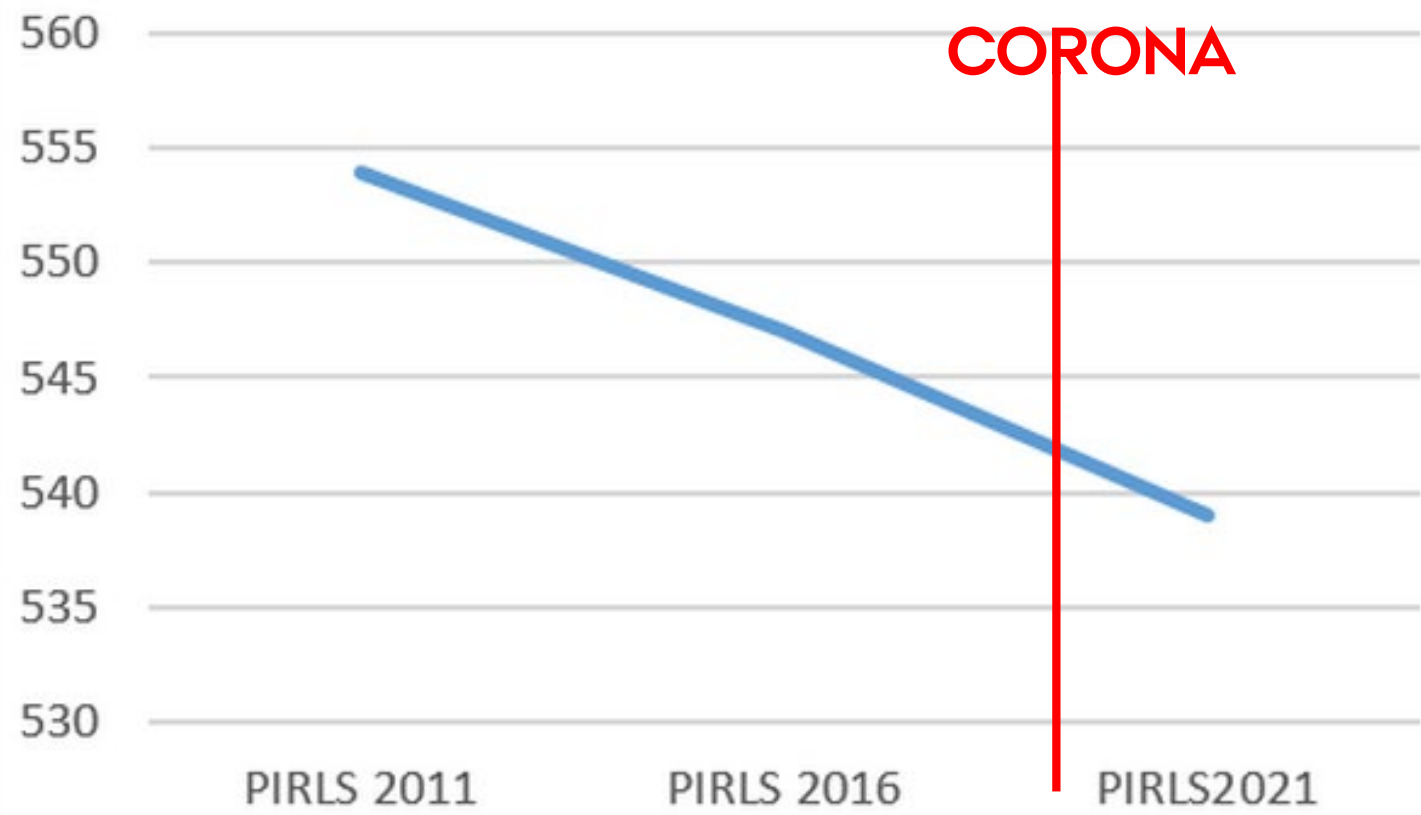
De nye nationale færdighedstest er pædagogisk ubrugelige og risikerer at skabe mere 'teaching to the test', som i sidste ende kan medvirke til de dårlige Pisa-resultater, advarer professor.

INDLÆG (2)

NATIONALE TEST I LÆSNING, 4. KLASSE

PIRLS 2011-2021

Gennemsnitligt normbaseret
Resultat - Landstal

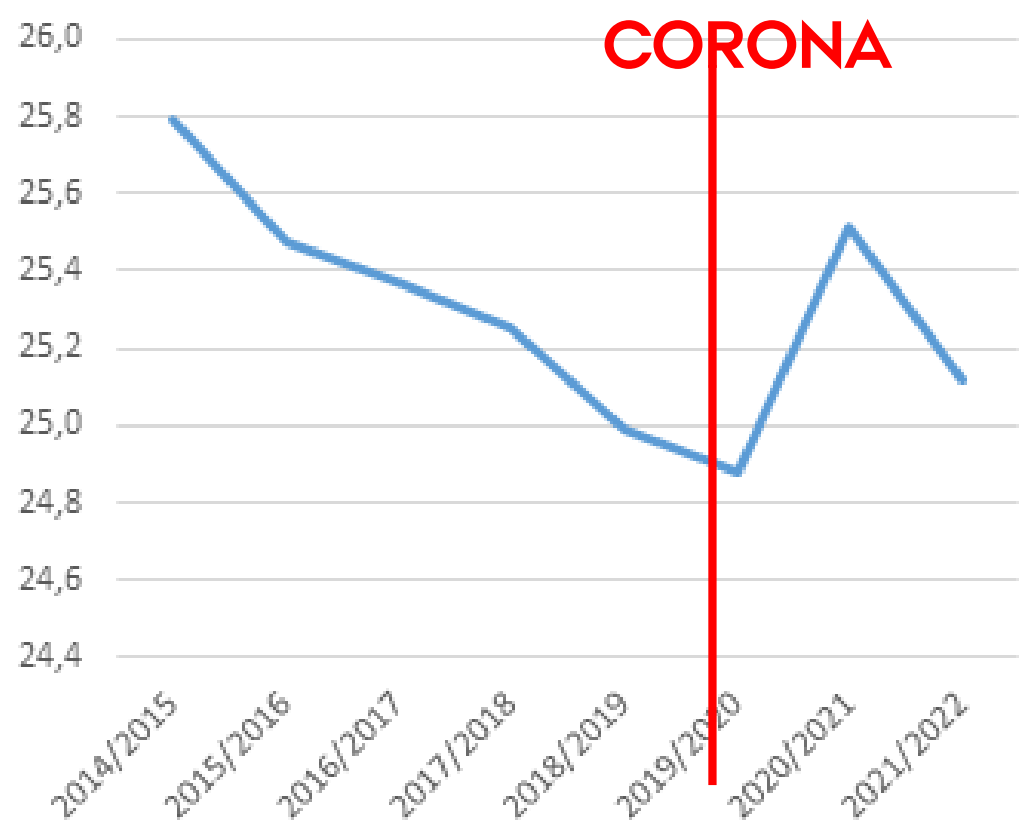
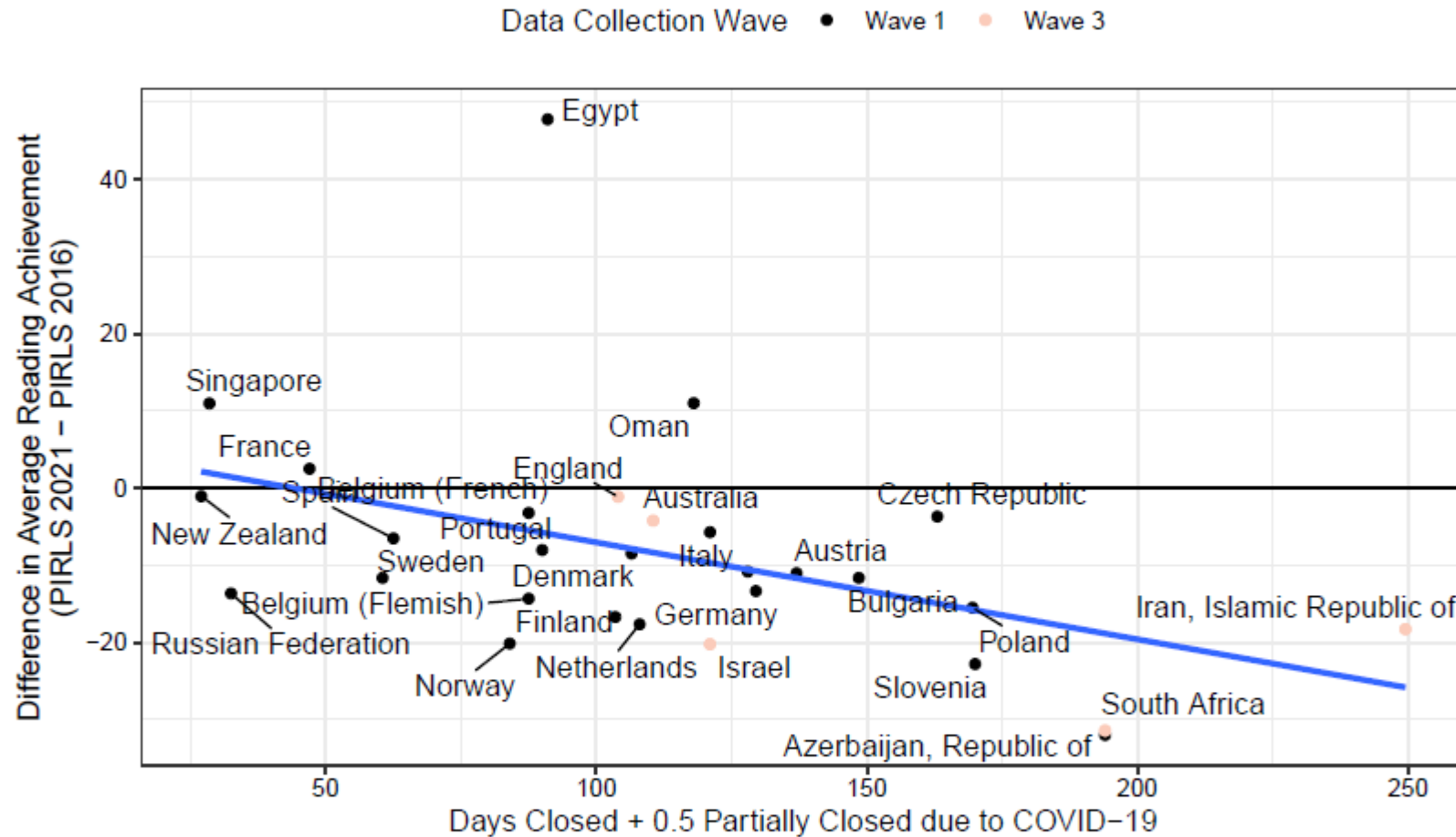

Fig. 1 Relationship between School-Closure Duration and Changes in Average Student Reading Achievement between PIRLS 2016 and 2021

Note: The correlation between the two measures is moderate ($r = -0.44$). Egypt stands out as an outlier in the plot as it showed by far the largest positive change in average reading achievement. However, there are some questions about the reliability of the results in Egypt as between 15% and 25% of students had achievement too low for estimation (Mullis, von Davier, Foy, & Fishbein, 2023). Therefore, we urge the reader to interpret the results in Egypt with caution. Removing Egypt from the sample leads to a slightly stronger correlation ($r = -0.56$).

Policies and Student Reading Evidence Across Countries

nnedy¹ and Rolf Strietholt¹

ation for the Evaluation of Educational
it (IEA), Hamburg, Germany.

horts: alec.kennedy@iea-hamburg.de;
rietholt@iea-hamburg.de;

Abstract

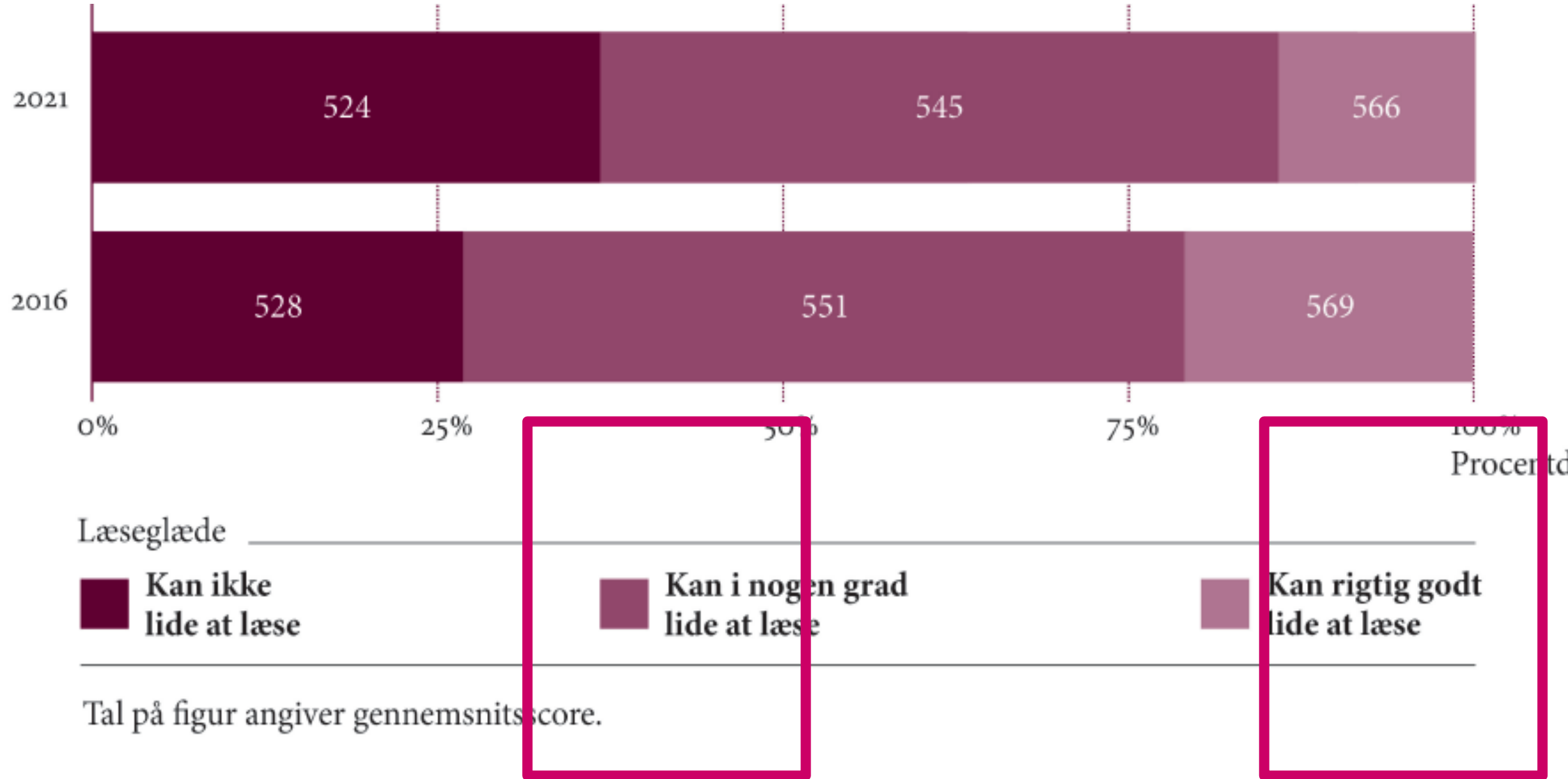
c disrupted education worldwide as educational
ion to close schools to contain the spread of
of school closures varied greatly internation-
use international variation in school closure
effects of school closures on student achieve-
se representative trend data from more than
countries to examine whether the length of
to changes in student achievement before and

ent reading

e loss of a little

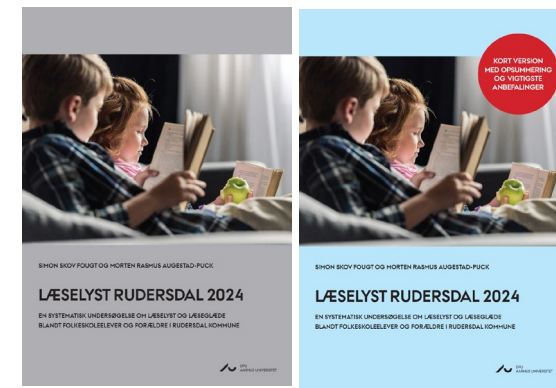
and those without

Elevernes læseglæde. Skala baseret på elevspørgeskema, 2016-2021.

LÆSELYST RUDERSDAL 2024

- Systematisk undersøgelse blandt ALLE folkeskolelever i kommunen
- Fra 0. til 9. klasse
- 95% elevgennemførsel
- Fuld populationsundersøgelse (n=5780)

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

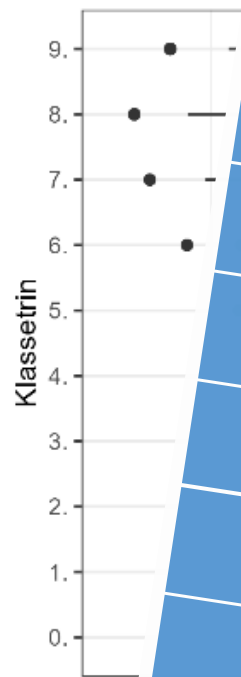
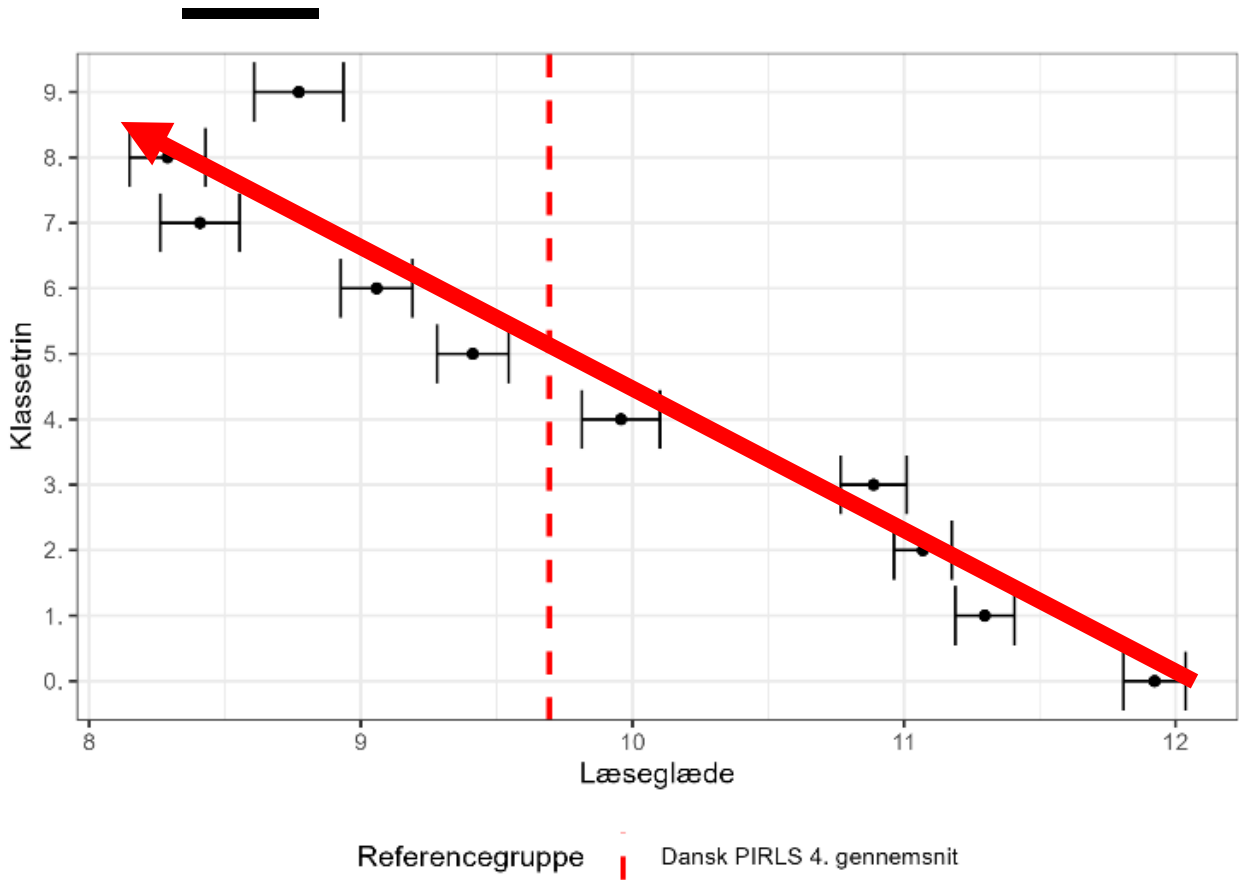
AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

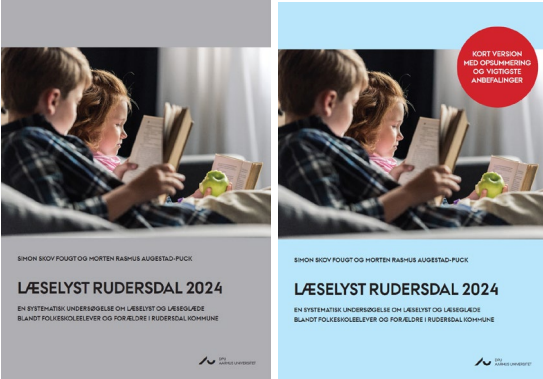
LÆSEGLÆDEN FALDER

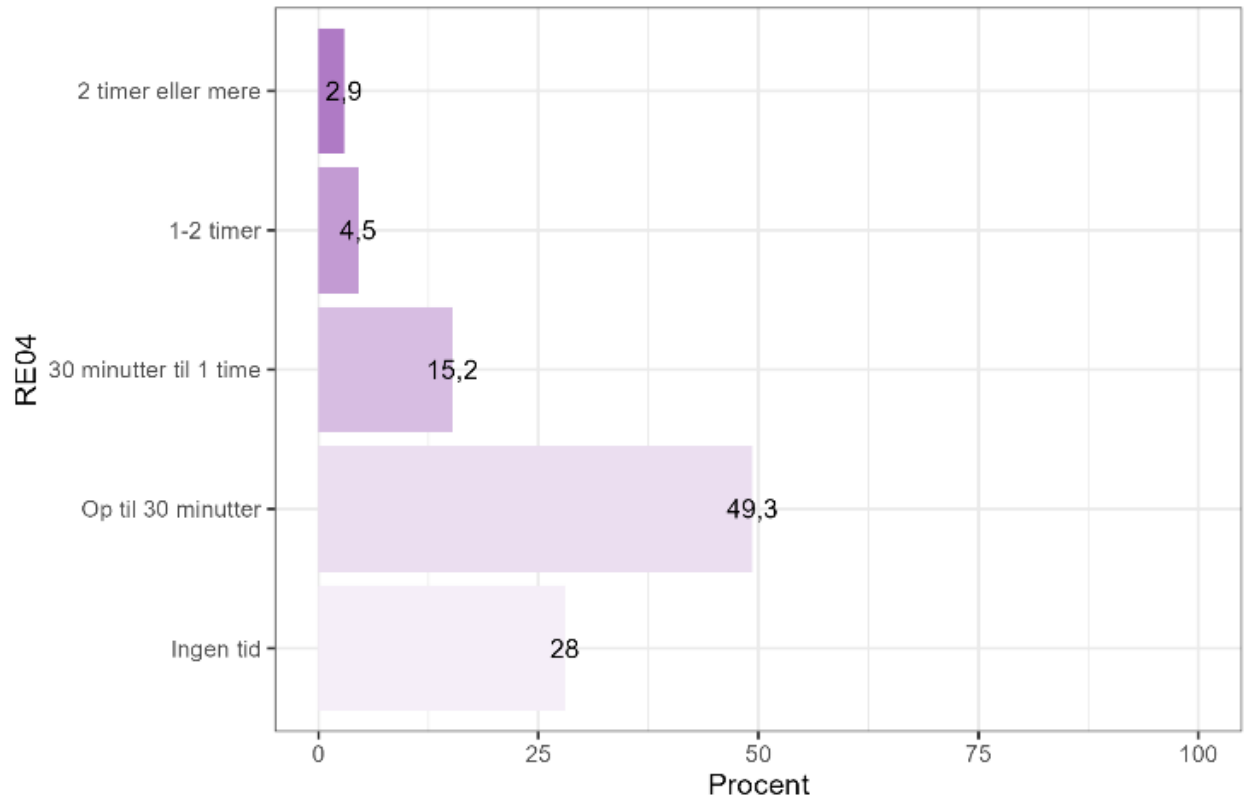
Pearsons r		
Generelt	0,134	p-værdi
0.	0,010	0,000
1.	0,058	0,420
2.	0,157	0,140
3.	0,089	0,001
4.	0,161	0,070
5.	0,189	0,004
6.	0,109	0,002
7.	0,178	0,048
8.	0,031	0,003
9.	-0,00	0,321
		0,548

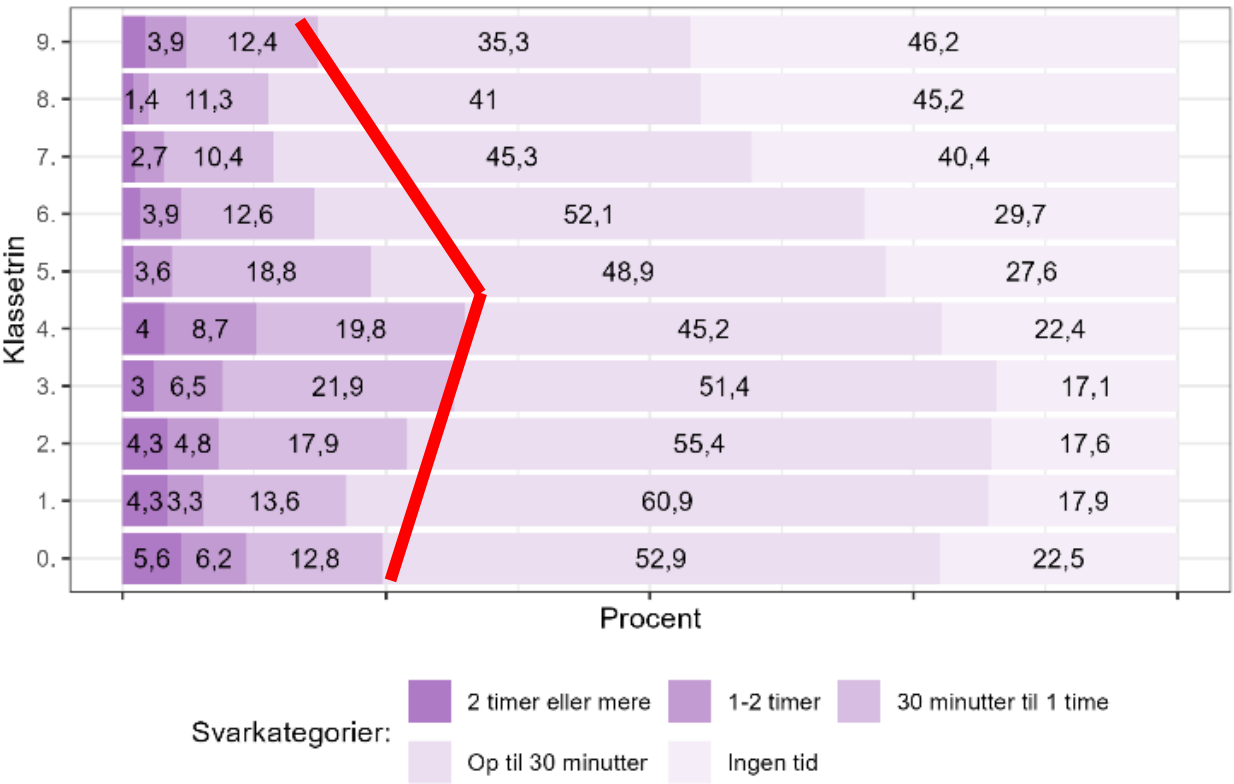
FRITIDSLÆSNING

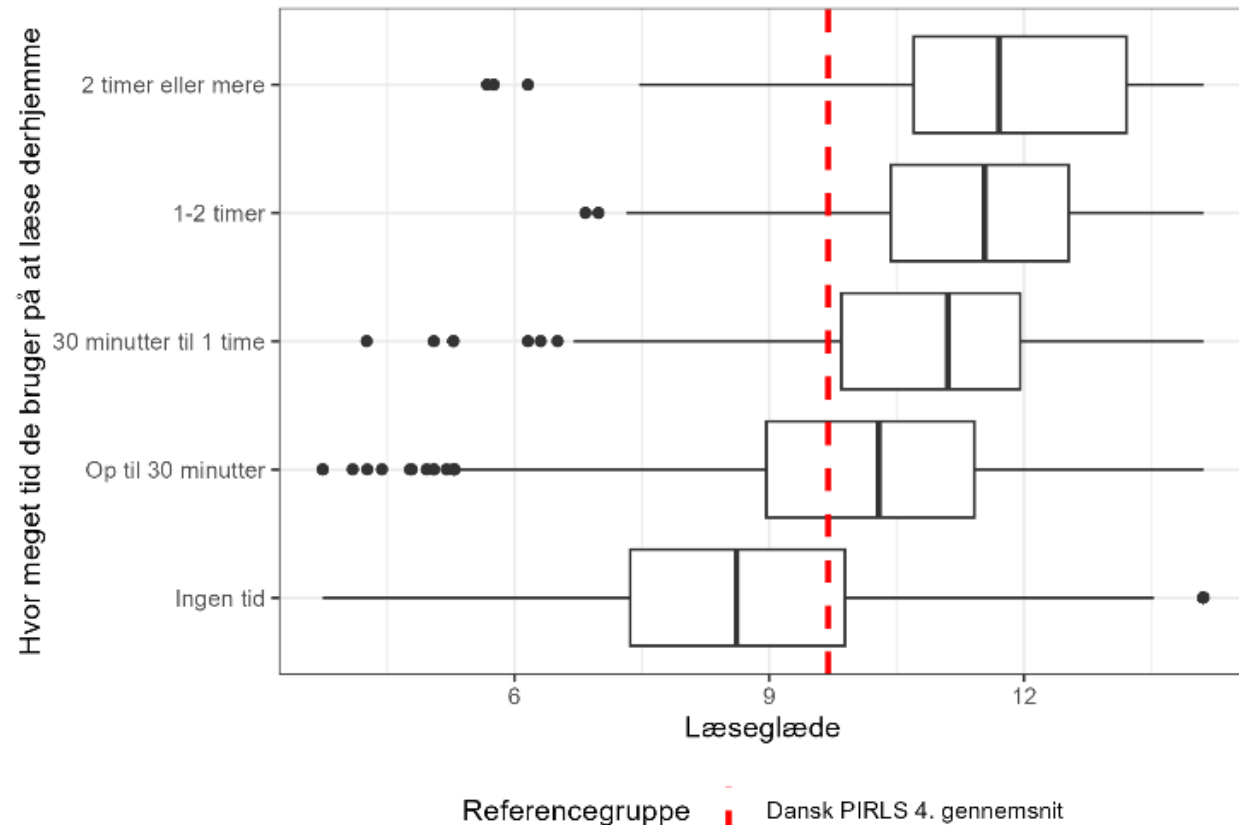
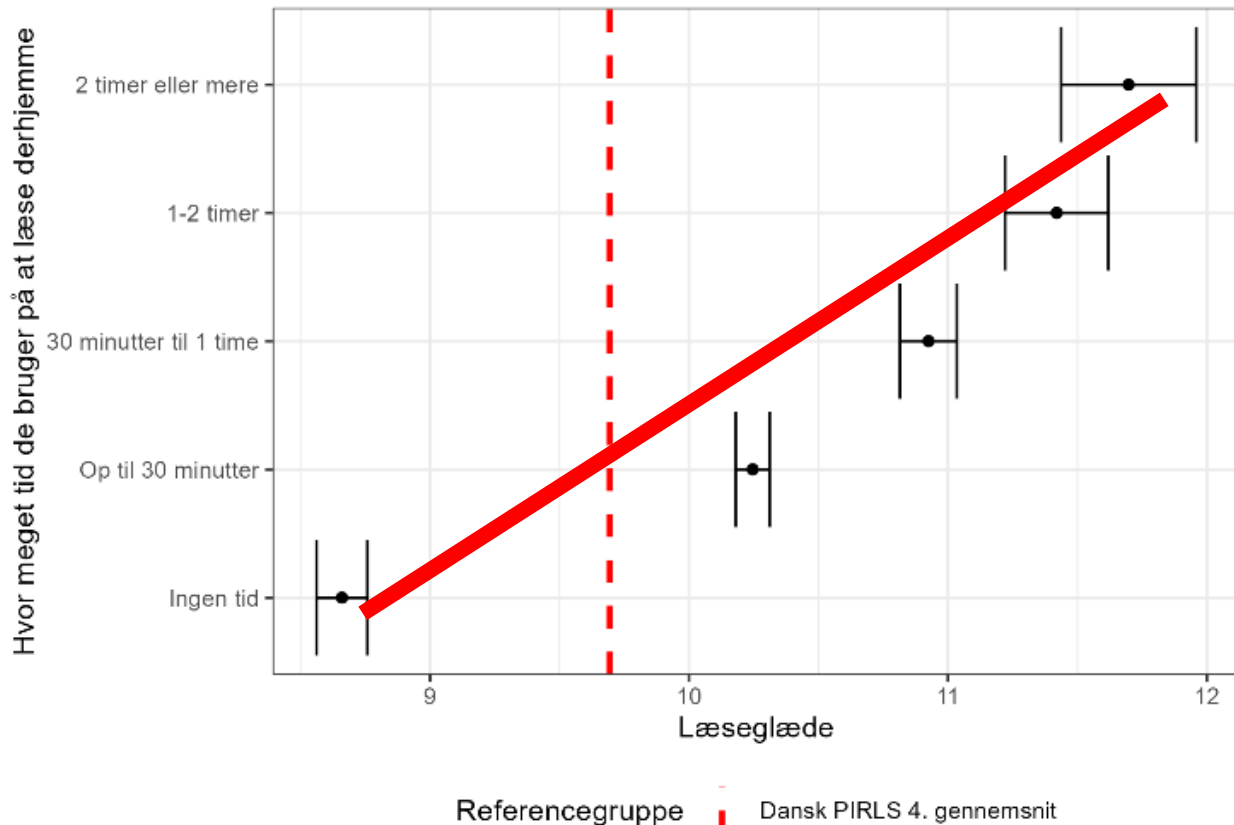
4. Hvor meget tid bruger du dagligt på at læse derhjemme, for

4. Hvor meget tid bruger du dagligt på at læse derhjemme, fordi du har lyst

FRITIDSLÆSNING OG LÆSEGLÆDE

BEGREBET LITERACY

LÆSNING OG SKRIVNING

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

POINTE NR. 1: LITERACY

- Læsning og skrivning – literacy – skal gå hånd i hånd gennem hele skoleforløbet og i alle fag, også i begynderundervisningen, også på mellemtrinnet, også i udskoling
- Denne læsning og skrivning skal betragtes multimodalt, for uanfægtet at skriftsproget **ER** en vigtig del af læse- og skriveudvikling, er en multimodal forståelse heraf endnu vigtigere
- Denne læsning og skrivning skal være kontekstorienteret og oplevelsesorienteret.
- Lav læseguides med oplæg til reflekterende skrivning til dine elever. Læreren går til fagets tekster med en højt specialiseret faglighed, mens eleverne går til det med en hverdagsforståelse.

TRE FORSTÅELSER AF LITERACY

- Den kognitive
- Den sociokulturelle
- Den socialsemiotiske

KOGNITIV FORSTÅELSE AF LITERACY

- Mental evne:
 - Noget, der foregår inde i hovedet på det enkelte individ
- Bogstaver
- Afkodning
- Sprogforståelse
- Smal betydning
- Literacy forstås som fortroligheden med at forstå, producere og reflektere over skriftsproglige tekster.

Sprogforståelse

Forhåndsviden

(facts, begreber, etc.)

Ordforråd

(bredde, præcision, relationer, etc.)

Sproglige strukturer

(syntaks, semantik, etc.)

Sproglige ræsonnementer

(inferens, metaforer etc.)

Viden om literacy

(skriftsprogskendskab, genrer etc.)

Ordgenkendelse

Sproglig opmærksomhed

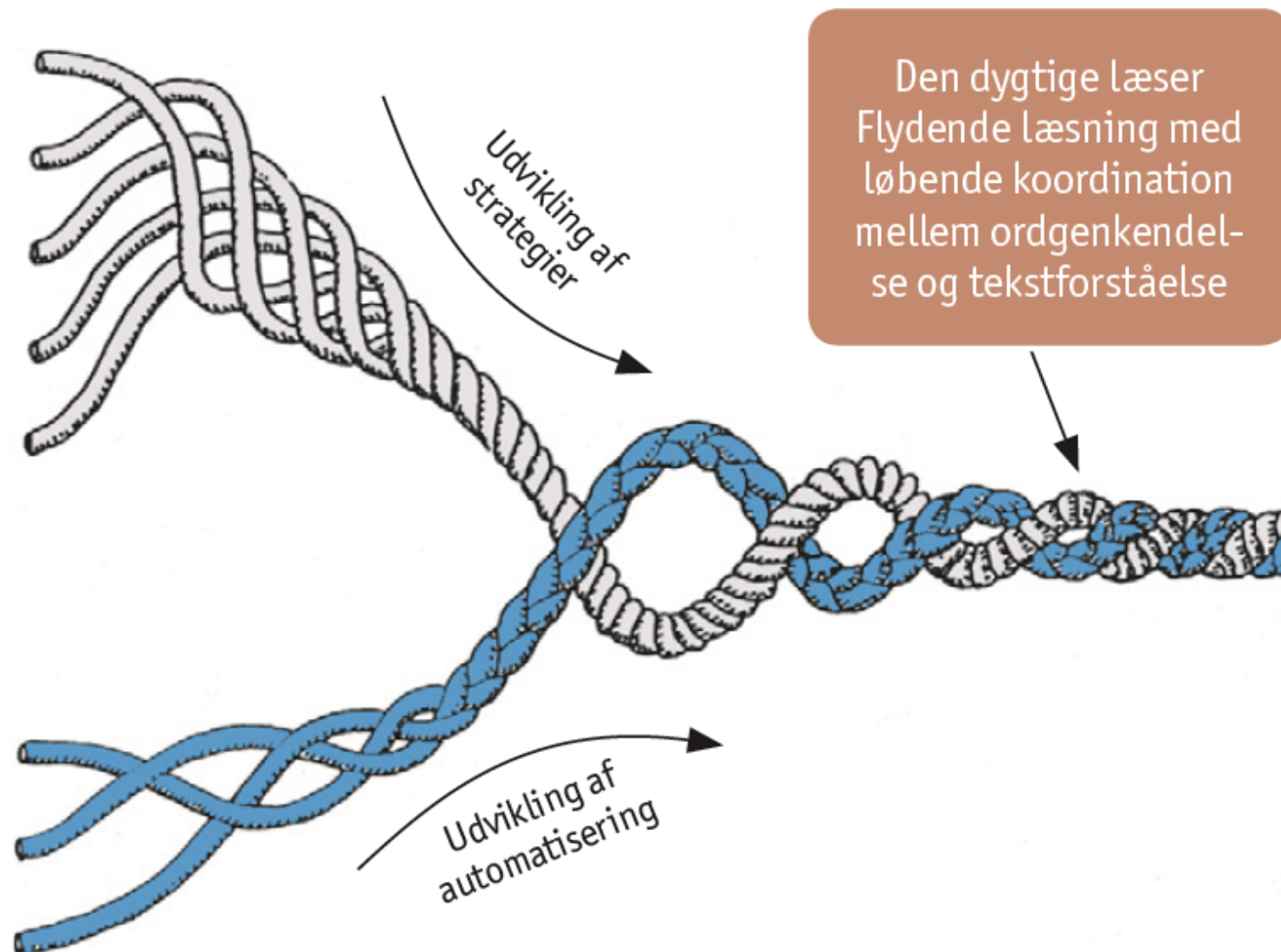
(stavelser, fonemer etc.)

Afkodning

(det alfabetiske princip,
bogstav/lyd-kendskab)

Visuel genkendelse

(af hele ord eller dele af ord)

Læserebet i original udgave efter Scarborough (2001),
gengivet på dansk i Pøhler (2019).

LÆSNING?

- Ni is i en sol og en sø
- Mø i hø på en bi er en bæ i læ
- Se en so

SOCIKULTUREL FORSTÅELSE AF LITERACY

- Bogstaver
- Læsning og skrivning i kontekst
- Social praksis
- Brede betydning: Literacy forstås som fortroligheden med at forstå, producere og reflektere over skriftsproglige tekster **i kontekst.**

HURTIGSKRIVNING, 1 MIN.

- Skriv en tekst, hvor du giver et indtryk af din dag i går

MIN DAG

Zzzz. Dingeling, dingeling, SLAM. Hvad koster en iPhone? Badebade og mademade. Oplæg. Hans og Ritz Reitzel Fiilijonggonggong, og KOM! I GANG. Grafer, tekster og husk at sige lort. Pis. Pis af, PISA eller pis til Pisa? Gåtur med vuffer og skide i bokserne, fucking lortehjort. Lavelave og mademade. Pis i seng. Tid til læsning, tid til zzz

SKRIVNING ER EN PROCES

Teknologi og faglighed retooled er udgangspunktet fordi jeg kan bruge det i forhold til vurderingspraksis og vurderingsfokus. Pointen her er at jeg tager et bergevet fra literact og bruger som almindidaktik. Dvcs. Det her med skrivning, som har en lang forskningstradition bag sig og det bruger jeg som almindidaktik. Pointen her er at den værdi – som vel er funderet i australsk skrivning genrepædagogik eller måske i sfl – men det ved jeg ikke noget om. Men jkell lars bruger det og det er et udgangspunkt. Forbudelsen til at bruge det som et planlægningsværktøj for lærere handler om at læreren lærer. Og det er udgangspunktet for mit portiohjekt. Projektet handler om lærernes læring af at planlægge komåplekse forløb, hvor it – opprojektionenetert undervisning, hvor vi ved at faglig fordybelse af et issue.

RESULTAT

Rifbjerg!

Klaus Rifbjerg, 1967
Fra *Fædrelandssange*

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

SOCIALSEMIOTISK FORSTÅELSE AF LITERACY

- Tegn
 - Bogstaver, lyd, farver, påklædning...
- Læsning og skrivning af tegn i kontekst
- Social praksis
- Bred betydning: Literacy forstås som fortroligheden med at forstå, producere og reflektere over **tegn i kontekst**.

EN NY

LÆSEKRIG

ER BRUDT UD

Undervisningsministeriet har i 11. time og veteraner fra læsekrigen i 1990'erne ind i arbejdet med at formulere nye Fælles Mål for danskfaget. Og så brød helvede løs

Forår

Bøgetræet

Busken

Bladet

Stamme

Spirer

Skud

Grene og kviste

Plasticpose

Forår

GENRER

- Genren styrer læsemåden – teksten styrer jer
- Noter fra en biologitime i 8. kl.

GENRER

- Når man skal...

MULTIMODALITET I SKOLEN – HVORFOR?

- Vi lever i en **multimodalt kommunikerende og -manipulerende** verden, især foranlediget af digitale teknologier, hvor alle kan massekommunikere.
- Dagens tekstkultur **kræver multimodal læsing**
- **Multimodal læsing** og **multimodal tekstproduktion** gør det muligt for eleverne at opdage, hvordan forskellige modaliteter skaber mening på forskellige måder
- **Multimodal tekstproduktion** (transformation og transduktion) bidrager til læring af fag

MULTIMODALE TEKSTER: EN ANDEN LÆSEMÅDE

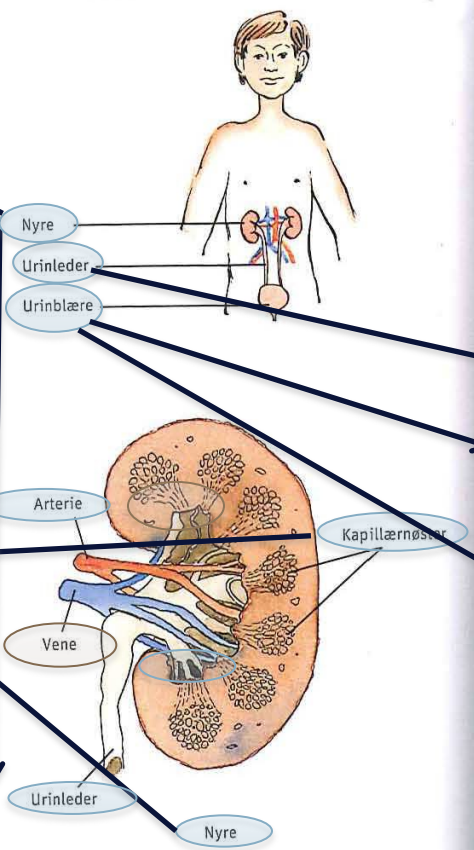
Nyrene, et viktig renseanlegg

Blodet ditt løper med seg mange stoffer som kroppen må kvitte seg med for at du skal holde deg frisk. Avfallsstoffer kaller vi det som blir til overs når kroppen har brukt det den trenger.

Karbondioksid er et avfallsstoff som blir fjernet fra blodet med lufta du puster ut. Men ennå er det mange avfallsstoffer igjen. En del av disse tar nyrene seg av.

Nyrene lager urin

Du har to nyrer, en på hver side av ryggraden litt ovenfor midjen. De har form som bønner, men de er mye større, omtrent som knyttnevene dine. Blodet kommer til nyrene gjennom en stor arterie. Denne forgreiner seg i tynnere arterier og ender opp i små koster av kapillærer inne i nyrene. Hvert kapillærnettverk ligger sammen med et lite renseanlegg som har et filter. Avfallsstoffene som kommer med blodet, blir presset ut av de tynne kapillærene og gjennom filteret. Avfallsstoffene og vannet som kommer fra nyrene, kaller vi urin.

Omtrent 1 liter blod renses i nyrene hvert minutt. Kroppen din lager omtrent 1 1/2 liter urin hvert døgn.

Urina renner gjennom urinlederne ned til urinblæren. Den samler opp urinen. Når urinblæren begynner å bli full, kjenner du at du må tisse. Da kommer urinen ut gjennom urinrøret.

Urinveisinfeksjon
Akk og til kommer bakterier inn i urinrøret og opp i urinblæren. Da kan det bli en infeksjon.

Hvis du har en urinveisinfeksjon, må du tisse mye oftere enn ellers. Det kan også svi og gjøre vondt når du tisser. Det er viktig å gå til lege hvis du tror du har en urinveisinfeksjon. Jenter får oftere urinveisinfeksjon enn gutter. Det er fordi urinrøret er mye kortere hos jentene.

Visse du det?
Før i tiden var samene spesielt flinke til å utnytte alt på reinen de slaktet. Reinen urinblære er spesielt tøylelig og sterk. Den brukte de derfor til å lagre ting i. Først ble blæren ekstra godt rengjort, så klart.

Visse du det?
Hannhunder, hannulver og mange andre dyr tisser på stubber og steiner for å merke området sitt. Da lukter de andre dyrene at området er opptatt, og at det er best å holde seg unna.

AFFORDANS

- Affordance (Gibson 1966)
- Iboende potentiale og begrænsning til
- Egnethed
 - Hus
 - Reol
 - Kasteskyts
 - Modvægt
 - Kridt

AFFORDANS

- Egnethed
 - Alder
 - Udseende
 - Adresse
 - Væremåde

LITERACY

- Læsning og skrivning (literacy)
- Vekselvirkning mellem reception - læsning
- Og produktion – skrivning
- LITERACY

- Multimodalt
- MULTILITERACIES

- **POINTE: TÆNK (MERE) I (SOCIALSEMIOTISK) LITERACY**

KONTEKST

- Faglige mål i kontekst
- Så eleverne forstår, *hvorfor* de skal lære
 - Skriv til nogen for noget
 - Læs for nogen og/eller noget
 - Helst ud over skolen
 - BRUG DET TIL NOGET FOR NOGEN

POINTE NR. 2: TÆNK IU LÆSEGUIDES

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

LÆSEGUIDES

Veje og vildveje til læsning som ressource
(Bremholm, 2013)

3 fravær i elevernes faglige læsning:

- Læseformål (ubetænksomme tekster)
- Fokuseret tekstarbejde
- Elevstemme

Læseguides: Bearbejde den aktuelle tekst under læsning

Skrivning som middel til erkendelse

LÆSEGUIDES

- Et stillads
 - For eleverne
 - Og for lærerne
- At gøre det tydeligt for eleverne hvorfor de skal læse den faglige tekst, og hvad de fagligt skal have ud af læsningen
- At hjælpe eleverne til at læse teksten på en effektiv og hensigtsmæssig måde
- At understøtte at eleverne aktivt forholder sig til teksten og til deres forståelse af tekstens indhold.
- En rejseguide
 - Hvad skal jeg se
 - I hvilken rækkefølge

LÆSEGUIDES

- Hvad er formålet med at læse teksten?
- Punktvis stilladsering
- Aktiviteter
 - Fagbegreber

LÆSEGUIDES

1. Læseforståelse er en aktiv proces. Læseguiden aktiverer eleverne i forhold til teksten
2. Læseforståelse kan læres og udvikles gennem træning Læseguiden træner eleverne i at forholde sig aktivt til teksten
3. Læseforståelsen styrkes hvis man anvender læseforståelsesstrategier under læsning Læseguiden træner brugen af læseforståelsesstrategier
4. Læseforståelsen styrkes hvis man har et klart læseformål Læseguiden tydeliggør læseformålet
5. At forstå en tekst fordrer at man tilegner sig den, dvs. at man gør den til sin egen. Læseguiden støtter eleverne i at gøre teksten til deres egen
6. At formulere sig skriftligt om en tekst styrker forståelsen af teksten Læseguiden udnytter skrivning som redskab for forståelse

LÆSEGUIDES

7. At formulere sig mundtligt om et fag er et centralt aspekt af at tilegne sig faget
Læseguiden giver eleverne et fagligt grundlag for at deltage mundtligt i undervisningen
8. Fagtekster er 'mangelfulde' – mange informationer gemmer sig 'mellem linjerne'
Læseguiden støtter læsning 'mellem linjerne' (inferensdannelse)
9. Fagtekster er ofte uensartede – alt indhold er ikke lige vigtigt Læseguiden støtter en strategisk og effektiv læsning
10. Fagtekster er ofte 'ubetænksomme' – de tager ikke tilstrækkeligt hensyn til deres læser
Læseguiden støtter og ruste eleverne i forhold til 'ubetænksomme' tekster

LÆSEGUIDES: TRE TOMMELFINGRE...

Når man laver en læseguide, kan det være en fordel at huske på følgende tre tommelfingerregler:

- **Læseguiden skal være så kort som muligt.**
- **Læseguiden skal være genkendelig for eleverne**
- **Læseguiden skal være let at læse for eleverne**

LÆSEGUIDES: FØR, UNDER OG EFTER

FØR DU LÆSER

MENS DU LÆSER

EFTER DU HAR LÆST

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

OG SÅ LIGE EN MEGET VIGTIG OBS

- Læring involverer et fagsprog
- Faglighed involverer et fagsprog
- I skal bruge fagsprog
- I skal forklare det
- Gentagne gange
- Himmellegermer
- Metaforer
- Metonymier

LÆSNING ER DOMÆNESPECIFIK

Patienten har fået foretaget en vitrektomi med peeling af den intern limiterende membran efter forudgående farvning med 'brilliant peel' og herefter laserfotokoagulation og instillation af SF 6-gas for amotio retina.

Per-operativt er der ikke set afløsning af makula lutea og der er heller ikke observeret proliferativ vitreoretinopati. Ved den efterfølgende objektive undersøgelse dagen efter opses ved oftalmoskop og wide-field-linse cirka 90% gasfylde men retina er tilliggende overalt.

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

VESTRUP-MERLAND
6. AUGUST 2024
SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

JERES MATERIALER

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

OBS

- Intet ønske om at udstille nogen eller noget
- Min opgave var at være kritisk
- Jeg fortæller, hvad jeg tænker

LÆRING

- Kommercielle tech-giganters AI-ævl om hurtigere og bedre læring
- Det tager tid, flid og bid at lære
- Det må I gerne signalere

FÅ FLERE MED

- Socialsemiotisk skepsis for det kognitive paradigme

Sprogforståelse

Forhåndsviden

(facts, begreber, etc.)

Ordforråd

(bredde, præcision, relationer, etc.)

Sproglige strukturer

(syntaks, semantik, etc.)

Sproglige ræsonnementer

(inferens, metaforer etc.)

Viden om literacy

(skriftsprogskendskab, genrer etc.)

Ordgenkendelse

Sproglig opmærksomhed

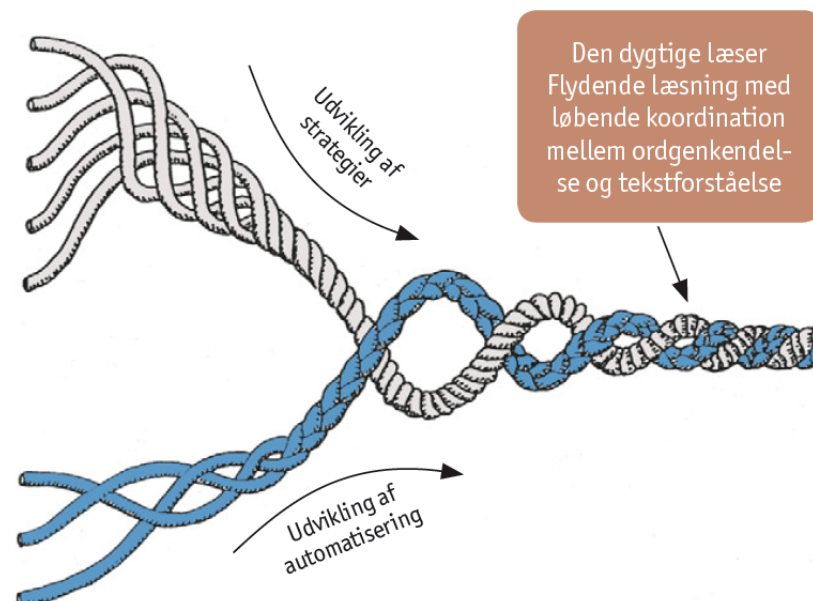
(stavelser, fonemer etc.)

Afkodning

(det alfabetiske princip,
bogstav/lyd-kendskab)

Visuel genkendelse

(af hele ord eller dele af ord)

EN SOCIALSEMIOTISK LÆSEFORMEL

› Stationsforstanderen skiftede frakke til toget

Læseforståelse =

(Forlæsning + Aflæsning + Medlæsning) x

Ordforståelse x Tekstforståelse x

Forståelse x Kontekst x Læseform x Eget projekt

(Bundsgaard 2010)

BUNDSGAARDS LÆSEFORMEL (2010)

- **Forlæsning:** Situation, forventning – sprog, kommunikationssituation, tema, genre
- **Aflæsning:** Afkodning
- **Medlæsning:** Ordbilleder, multimodalitet
- **Ordforståelse:** Tagetage
- **Tekstforståelse:** Syntaks, gen-regen-kendelse og fuck det
- **Scenarieforståelse:** Danne et scenarie
- **Kontekst:** Afgørende for læsning
- **Læseform/-måde:** Studerende vs. Erfaren lærer
- **Eget projekt:** Vilje

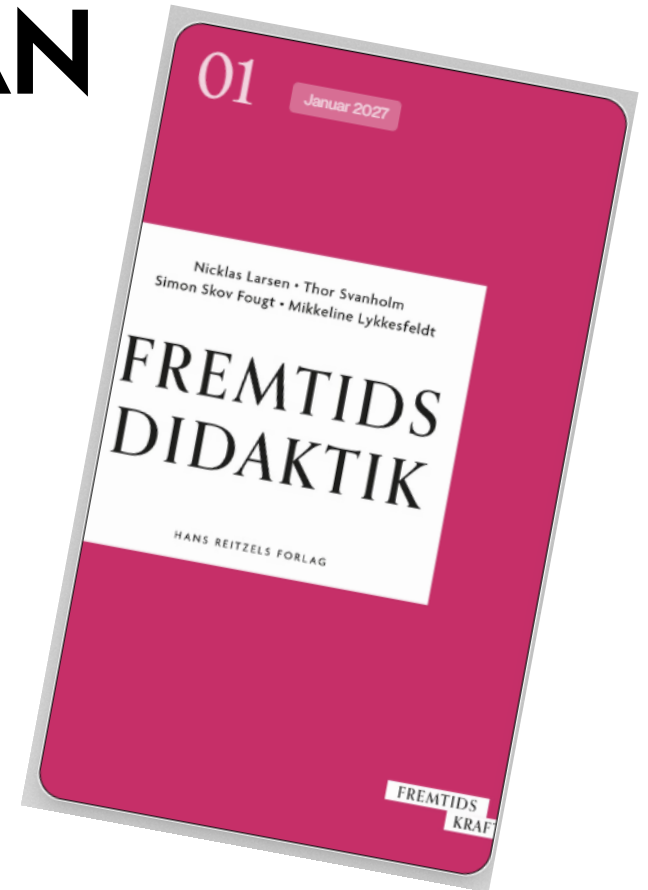
FÅ FLERE MED

- Fænomenologi: FØR – UNDER – EFTER
- ADGANG – BEARBEJDNING - FASTHOLDELSE
 - Viser det
- Fagbegreber (ordforklaringer)
 - Viser det
- Processuel understøttelse
 - Læseguides

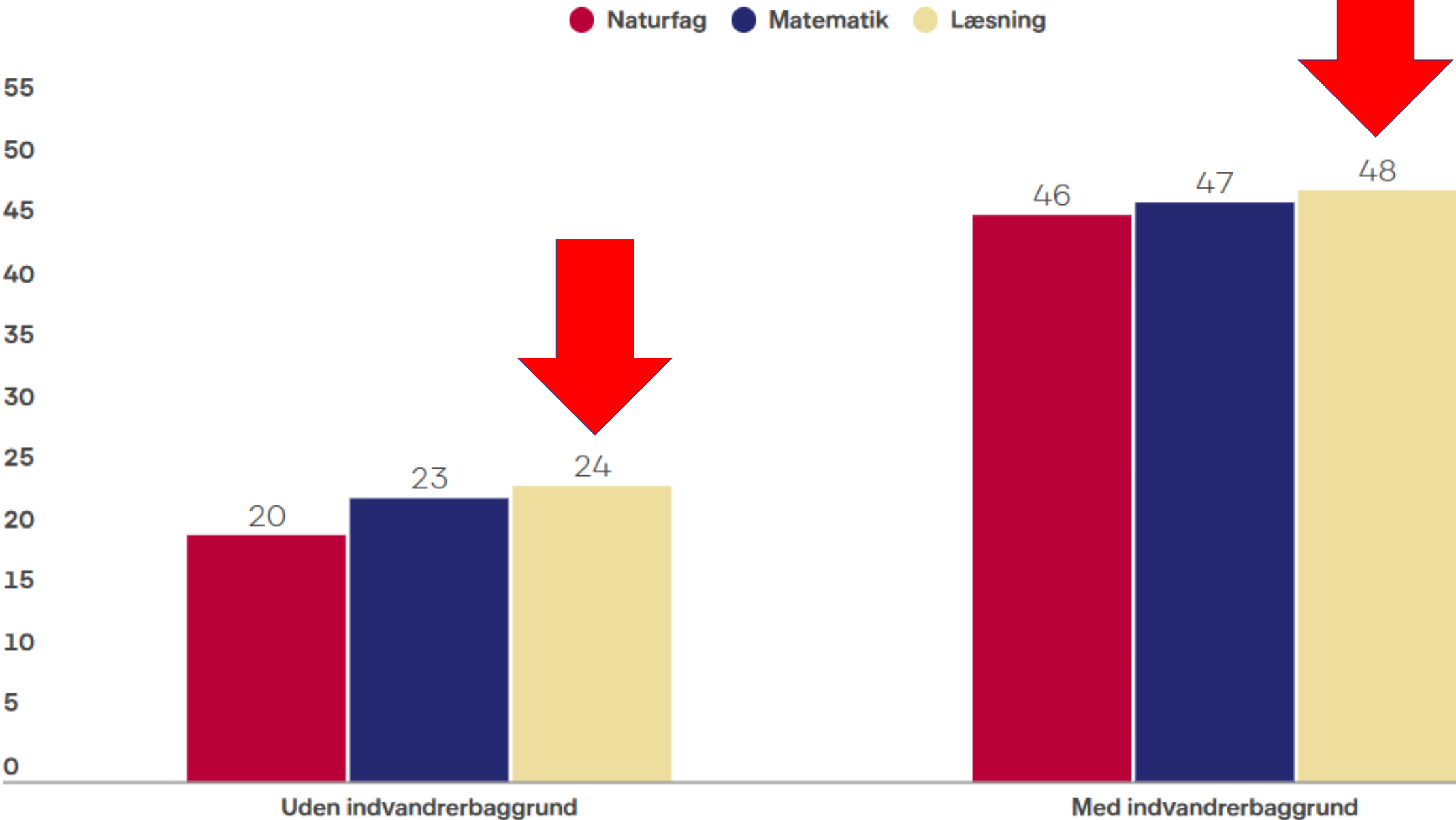
FREMTIDSDIDAKTIK - MAKROPLAN

- **Didaktisk struktur**
- INTRO: To centrale begreber
- DEL 1: **HVORFOR** undervise i fremtidsdidaktik
- DEL 2: **HVAD** er fremtidsdidaktik, og **HVORDAN** underviser man i det
 - FASE 1 · FORUDSÆTNINGERNE
 - FASE 2 · UNDERSØGELSEN
 - FASE 3 · HJEMKOMSTEN
- DEL 3: **HVORDAN** undervise HVEM i fremtidsdidaktik
- DEL 4: **HVAD** er fremtidsdidaktik

D

Andel lavt præsterende elever opdelt i procent

NEDSLAG

- Multimodale elementer
 - Balance
- Større respekt for modeller
 - En kort, en lang, en trekant og en stang er ikke en model
- Definer centrale begreber
 - VÆLG!!
 - Hvad ER pædagogik?

SPØRGSMÅL?

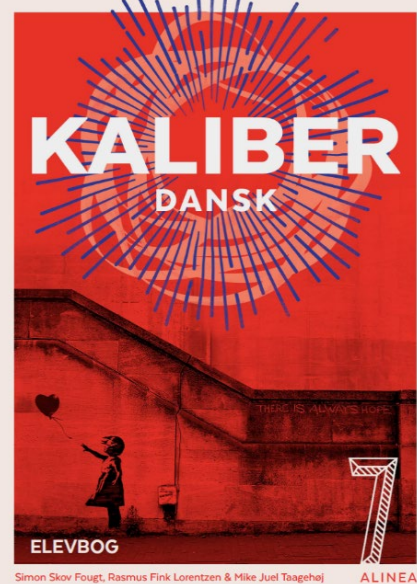
Lektor Simon Skov Fougt

sifo@edu.au.dk

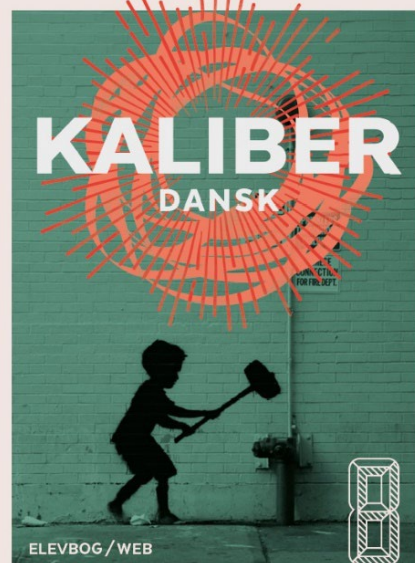
93 52 19 80

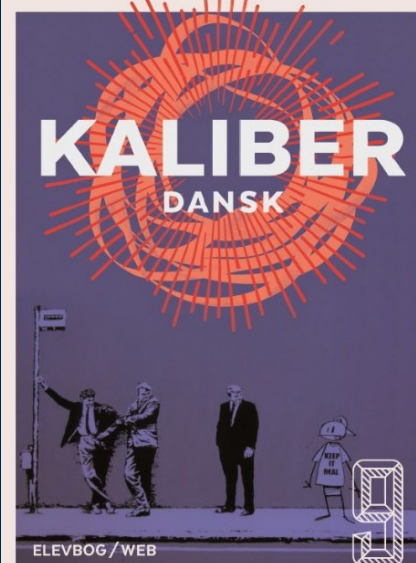
AARHUS
UNIVERSITET

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Morten Raahauge Philipps

Simon Skov Foug

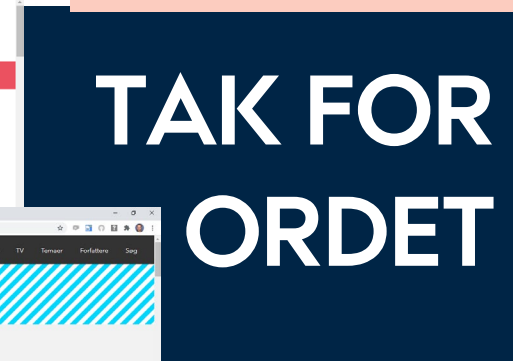
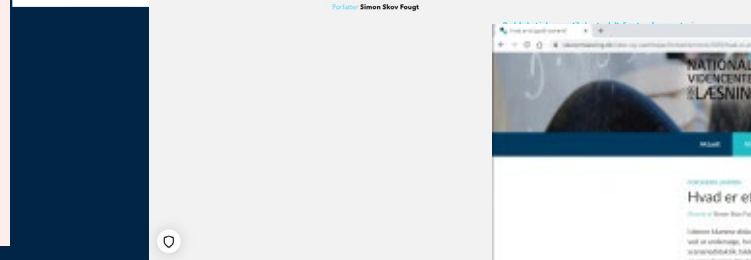
Simon Skov Foug og Anne Løvland

Simon Skov Foug, Mikkeline Hoffmeyer og Anne Løvland

Simon Skov Foug

• simon-skov-foug.dk

simon@foug.dk

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

HANS REITZELS FORLAG
5. OKTOBER 2026

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR